

දකුණු පළාත් අධ්‍යාපන දෙපාර්තමේන්තුව

අවසාන වාර පරීක්ෂණය - 2020

08 ශ්‍රේණිය

බුද්ධ ධර්මය - I

නම / විභාග අංකය :-

කාලය: පැය 02 යි

නිවැරදි හෝ වඩාත් ම ගැලපෙන පිළිතුර තෝරා යටින් ඉරික් අඳින්න.

- 1) තිලෝගුරු බුදුරජාණන් වහන්සේ මහජන මතයට ගරු කළ අවස්ථාවක් වන්නේ,
 - (1) දෙමාපිය අවසරයකින් තොරව දරුවන් මහණ නොකිරීමට ශික්ෂා පද පැනවීම.
 - (2) වන්න හිමියන්ට බ්‍රහ්ම දණ්ඩනය පැනවීම.
 - (3) සුහදට බුදුරජාණන් වහන්සේ හමුවීමට අවස්ථාව ලබා දීම.
 - (4) මාතෘ දිව්‍ය රාජ්‍යයට ධර්මය දේශනා කිරීමට දෙව් ලොවට වැඩම කිරීම.
- 2) පංචවරය ඉදිරිපත් කළේ,
 - (1) සැරියුත් හිමියන් ය
 - (2) දෙව්දත් හිමියන් ය
 - (3) මුගලන් හිමියන් ය
 - (4) ආනන්ද හිමියන් ය
- 3) බුදුරජාණන් වහන්සේ විසින් දේශනා කරන ලද ධර්මය මූල මැද අග යන තුන් තැන්හිම යහපත් වන ගුණය,
 - (1) සන්දිට්ඨික ගුණය
 - (2) අකාලික ගුණය
 - (3) ස්වාක්ඛාතෝ ගුණය
 - (4) ඒතිපස්සිකෝ ගුණය
- 4) "කිරිකඩ හේලය" නම් වස්ත්‍රයක් පිළිගැන්වීමේ වාරිත්‍රය ඉටු කරන්නේ,
 - (1) අවමංගල උත්සවයකදී ය
 - (2) උපන්දින උත්සවයකදී ය
 - (3) පිරිත් පින්කමක දී ය
 - (4) සරණ මංගල උත්සවයකදී ය
- 5) මහාසාර බමුණු කුලයෙහි උපන් මොග්ගල්ලාන බැමිණියගේ පුත්‍රයා වන්නේ,
 - (1) කෝලික ය
 - (2) උපතිස්ස ය
 - (3) දේවදත්ත ය
 - (4) නන්ද කුමරු ය
- 6) හික්ෂුන් වහන්සේලාගේ ප්‍රසාද ජනක පැවැත්ම පිණිස පනවා වදාළ ශික්ෂාපද සමූහය හඳුන්වන්නේ,
 - (1) පංචශීල ප්‍රතිපදාව යනුවෙනි
 - (2) අෂ්ටාංගික ශීලය යනුවෙනි
 - (3) දස සීලය යනුවෙනි
 - (4) සේඛ්‍යා යනුවෙනි
- 7) විකාල හෝජනා වේරමණි සික්ඛාපදං සමාදියාමි. මෙහි තේරුම වන්නේ,
 - (1) මම උස් අසුන් පරිහරණයෙන් වැළකීමේ ශික්ෂා පදය සමාදන් වෙමි යන්නයි.
 - (2) මදයට හා ප්‍රමාදයට හේතුවන රහමෙර පානයෙන් වැළකීමේ ශික්ෂා පදය සමාදන් වෙමි යන්නයි.
 - (3) මම බොරු කීමෙන් වැළකීමේ ශික්ෂා පදය සමාදන් වෙමි යන්නයි.
 - (4) මම නොකල්හි ආහාර වැළඳීමෙන් වැළකීමේ ශික්ෂා පදය සමාදන් වෙමි යන්නයි

- 8) සිගාලෝවාද සූත්‍රයේ සම්මාන කිරීම, අවමන් නොකිරීම, වගකීම් පවරා දීම... ආදී යුතුකම් ඇතුළත්වන්නේ,
(1) දෙමාපිය දූ දරු සබඳතාව තුළ ය. (2) අඹු සැම සබඳතාව තුළ ය.
(3) හිත මිතුරු සබඳතාව තුළ ය. (4) සේවා සේවක සම්බන්ධතාව තුළ ය.

- 9) මහෝෂධ කුමරුගේ ප්‍රඥා මහිමය විදහාපාන ජාතක කතාව,
(1) වට්ටක ජාතකය (2) මහා කපි ජාතකය
(3) උම්මග්ග ජාතකය (4) වෙස්සන්තර ජාතකය

- 10) බුදු දහමේ උභයක්ඛය මරණය ලෙස හඳුන්වා ඇත්තේ,
(1) ආයුෂ ගෙවී යාම නිසා සිදු වන මරණයයි.
(2) කර්ම ශක්තිය අවසන් වීම නිසා සිදුවන මරණයයි.
(3) ආයුෂත් කර්ම ශක්තියත් දෙකම අවසන් වීම නිසා සිදු වන මරණය යි.
(4) අනතුරු ලෙඩ රෝග නිසා සිදුවන මරණය යි.

- 11) පංචස්කන්ධයට අයත් නොවන්නේ,
(1) රූප (2) ගෝඡු (3) වේදනා (4) සංඤ්ඤා

- 12) බුදු දහමට අනුව විභව තණ්හාව යනු,
(1) පැවැත්මට ඇති ආශාවයි.
(2) මෙලොව පස්කම් සැප විඳීමට ඇති කැමැත්තයි
(3) පස්කම් සැපයෙහි ඇළී ඉඳුරන් පිනවීමට ඇති කැමැත්තයි
(4) මරණින් පසු දෙවි ලොව ඉපදීමට ඇති කැමැත්තයි

- 13) කර්මයක් ලෙස දහමෙහි විස්තර කර ඇත්තේ,
(1) ක්‍රියා මාත්‍රයන් ය. (2) ඉබේ සිදුවන ක්‍රියාවන් ය.
(3) සිතා මතා කරනු ලබන ක්‍රියාවන් ය. (4) ආකස්මික ව සිදුවන ක්‍රියාවන් ය.

- 14) "ලෝකයේ සතරාකාර පුද්ගලයින් වෙතියි" බුදුරජාණන් වහන්සේ පැහැදිලි කර ඇත. මින් ආත්මාර්ථකාමී පුද්ගලයා අයත් වන පිළිතුර තෝරන්න.
(1) තම සැපත යහපත ගැන පමණක් සිතා කටයුතු කරන්නෝ
(2) අනුන්ගේ සැපත යහපත ගැන පමණක් සිතා කටයුතු කරන්නෝ
(3) දෙපක්ෂයේම සැපත යහපත ගැන සිතා කටයුතු කරන්නෝ
(4) දෙපක්ෂයේම සැපත යහපත ගැන සිතා කටයුතු නොකරන්නෝ

- 15) බුදුරජාණන් වහන්සේ දම්සක් පැවතුම් සූත්‍රය නම් මංගල ධර්ම දේශනාව පැවැත් වූයේ,
(1) බරණැස ඉසිපතනයේ මිගදායේ දී ය.
(2) ඉච්ඡානංගල බමුණුගම වන පියසකඳි ය
(3) අචිරවතී නදී තෙරදී ය
(4) කලන්දක නිවාප යේදී ය

- 16) පළමු ධර්ම සංගායනාවේදී ආනන්ද තෙරණුවන් ප්‍රධාන ශිෂ්‍ය පරම්පරාවට පවත්වාගෙන යාමට භාර වූයේ,
(1) දීඝ නිකාය (2) මජ්ඣිම නිකාය
(3) සංයුක්ත නිකාය (4) අංගුත්තර නිකාය

17) දළදා වහන්සේ සඳහා කාර්තික මංගල්යය නම් පහන් පූජාව සිදු කරනු ලබන්නේ,

(1) දුරුතු පෝය දා ය	(2) උඳුවප් පෝය දා ය.
(3) වෙසක් පෝය දා ය	(4) ඉල් පෝය දා ය.

18) අනණ සූත්‍රයට අනුව ධාර්මිකව ඉපයූ භෝගයන් එය ඉපයූ ආකාරයත් එම ධනයත් ගැන සිතා ඇති කර ගන්නා සතුව,

(1) අත්ථි සුඛය යි	(2) භෝග සුඛය යි
(3) අනණ සුඛය යි	(4) අනවජ්ජ සුඛය යි

19) බුදු දහමට අනුව දැහැමි රැකියාවක් නොවන්නේ,

(1) කෘෂිකර්මාන්තය	(2) ගව පාලනය
(3) රාජ්‍ය සේවය	(4) සත්ත්ව වෙළෙඳාම

20) වැරදි දැකීම හෙවත් මිත්‍යා දෘෂ්ටිය,

(1) කයින් සිදුවන අකුසල කර්මයකි	(2) සිතින් සිදුවන කුසල කර්මයකි
(3) චචනයෙන් සිදුවන අකුසල කර්මයකි	(4) සිතින් සිදුවන අකුසල කර්මයකි

(ලකුණු 2 x 20 = 40)

දකුණු පළාත් අධ්‍යාපන දෙපාර්තමේන්තුව

අවසාන වාර පරීක්ෂණය - 2020

08 ශ්‍රේණිය

බුද්ධ ධර්මය - II

නම / විභාග අංකය :-.....

පළමු වන ප්‍රශ්නයටත් තවත් ප්‍රශ්න හතරකටත් පිළිතුරු සපයන්න.

- 1).
 - i. හික්ෂුණි ශාසනය පිහිටුවීමට මූලිකත්වය ගෙන ක්‍රියා කරන ලද කාන්තාව නම් කරන්න.
 - ii. බුදුරජාණන් වහන්සේ දිව්‍ය ලෝකයට කැඳවා ගෙන ගොස් දිව්‍යාංගනාවන් පෙන්වා සත්‍යාවබෝධයට මග පෙන්වූයේ කා හටද?
 - iii. ධර්ම රත්නයේ ගුණ කීය ද?
 - iv. "විපත්ති පටිබාහාය - සබ්බ සම්පත්ති සිද්ධියා" යන ගාථාව සජ්ඣායනා කරන්නේ කුමන අවස්ථාවකදී ද?
 - v. "අනුත්තර පුරිස දම්ම සාරථී බුදු ගුණයෙහි තේරුම ලියන්න.
 - vi. අර්ථවත් සදිසා නමස්කාරය පිළිබඳව බුදු රජාණන් වහන්සේ කරුණු දැක්වූයේ කා හටද?
 - vii. බෝසතාණන් වහන්සේගේ ප්‍රඥා මහිමය ප්‍රකට කෙරෙන දණ්ඩක ප්‍රශ්නය ඇතුළත් ජාතක කතාව නම් කරන්න.
 - viii. ධම්ම චක්කප්පචත්තන සූත්‍රයෙහි ඇතුළත් චතුරාර්ය සත්‍යයෙහි පළමු ආර්ය සත්‍යය නම් කරන්න.
 - ix. බුදු දහමට අනුව තණ්හාව තුන් ආකාර වේ, ඉන් කරුණු දෙකක් ලියන්න.
 - x. චණ්ඩාශෝක රජු ධර්මාශෝක රජු බවට පත් වූයේ කුමන ස්වමිත් වහන්සේගේ සංවරගීලී පැවතුම්දැකීමෙන්ද?
(ලකුණු 2 x 10 = 20)
- 2).
 - i. නව අරහාදී බුදුගුණ වලින් දෙකක් ලියන්න. (ලකුණු 02)
 - ii. බුදුගුණ භාවනාව සදහා සුදානම් වන ආකාරය ලියන්න. (ලකුණු 03)
 - iii. බුදුගුණ භාවනාව වැඩිමෙන් ලැබෙන ආනිසංස විස්තර කරන්න. (ලකුණු 05)
- 3).
 - i. කාව්‍යයශේඛරය නම් ග්‍රන්ථයේ කතුවරයා නම් කරන්න. (ලකුණු 02)
 - ii. පහත කවියේ ඉතිරි පද දෙක සම්පූර්ණ කරන්න.
පෙකණිය නොදක්වා
සඵ ඇද බොලට දක්වා
.....
..... (ලකුණු 03)
 - iii. ආහාර ගන්නා විට අනුගමනය කළ යුතු යහපත් පුරුදු විස්තර කරන්න. (ලකුණු 05)
04.
 - i. බුදුරජාණන් වහන්සේගේ ආගමික සහනශීලිත්වය පෙන්නුම් කරන ඔබේ පෙළ පොතේ සඳහන් අවස්ථාවක් නම් කරන්න. (ලකුණු 02)
 - ii. පැරණි ශ්‍රී ලාංකිකයින් සතුව පැවති සාමයේ හා සහජීවනයේ සංකේත ලෙස දැක්විය හැකි කරුණු තුනක් ලියන්න. (ලකුණු 03)
 - iii. සමාජයේ ජීවත් වන විට සහජීවනයෙන් කටයුතු කළ යුතු ආකාරය විස්තර කරන්න. (ලකුණු 05)
05.
 - i. බුදු දහමට අනුව කර්මය දෙයාකාර වෙයි. එම දෙයාකාර කර්මය නම් කරන්න. (ලකුණු 02)
 - ii. කයින් සිදුවන අකුසල කර්ම තුන ලියන්න. (ලකුණු 03)
 - iii. ජීවිතය යහපත් ආකාරයෙන් ගොඩ නගා ගැනීම සඳහා අප ක්‍රියා කළ යුතු ආකාරය විස්තර කරන්න. (ලකුණු 05)

06.

i. යෝ ව පුබ්බෙ පමජ්ජිත්වා

පච්ඡා සෝ නප්පමජ්ජති

.....

.....

ඉහත ධම්මපද ගාථාවේ ඉතිරි පද පේළි දෙක සම්පූර්ණ කරන්න.

(ලකුණු 02)

ii. එම ගාථාවේ තේරුම ලියන්න.

(ලකුණු 03)

iii. සම්මුඤ්ජනී තෙරණුවෝ අවවාද පිළිගෙන ක්‍රියාකිරීමෙන් රහත් ඵලය ලබා ගත් ආකාරය විස්තර කරන්න.

(ලකුණු 05)

07. මෙම ප්‍රශ්නයේ කොටස් හතරෙන් දෙකක් තෝරා ගෙන කෙටි සටහන් ලියන්න.

(කොටස් දෙකකට ලකුණු $05 \times 2 = 10$)

i. චුල්ලපන්ථක භාමුදුරුවෝ

ii. ආගන්තුක සත්කාරය

iii. කාම තණ්හාව

iv. ප්‍රථම ධර්ම සංගායනාව

දකුණු පළාත් අධ්‍යාපන දෙපාර්තමේන්තුව

අවසාන වාර පරීක්ෂණය - 2020

08 ශ්‍රේණිය

බුද්ධ ධර්මය - පිළිතුරු පත්‍රය

1 - 1	11 - 2
2 - 2	12 - 2
3 - 3	13. - 3
4 - 4	14. - 1
5 - 1	15. - 1
6 - 4	16.- 1
7 - 4	17. - 4
8 - 2	18. - 1
9 - 3	19. - 4
10 - 3	20.- 4

(ලකුණු 2 x 20 = 40)

01.

- i. ප්‍රජාපති ගෝතමිය
- ii. නන්ද හාමුදුරුවෝ
- iii. 06
- iv. පිරිත් ආරාධනාව
- v. දමනය කළ නොහැකි පුද්ගලයින් දමනය කිරීමේ ගුණය
- vi. සිගාලක ගෘහපතියාට
- vii. උම්මග්ග ජාතකය
- viii. දුක්ඛ ආර්ය සත්‍යය
- ix. කාම තණ්හා, භව තණ්හා, විභව තණ්හා
- x. නිග්‍රෝධ කුඩා ස්වාමීන් වහන්සේ

(ලකුණු 2 x 10 = 20)

02.

- i. අරහං බුදු ගුණය, සම්මා සම්බුද්ධ, විජ්ජාවරණ සම්පන්න ගුණය, සුගත ගුණය, ලෝකවිදු ගුණය, අනුත්තර පුරිස දම්ම සාරථී ගුණය, සත්ථා දේවමනුස්සානං ගුණය, බුද්ධ ගුණය, භගවා ගුණය
- i. මුහුණ දොවා දැන් පිරිසිදු කර උචිත ඇඳුමකින් සැරසීම. බුදු පිළිමයක් ඉදිරිපස මල් පහන් පුදා දෝන් මුදුන් දී පංචශීලය සමාදන් වීම. පහසු ඉරියව්වකින් තැන්පත් වීම.
- ii. බුදුරජාණන් වහන්සේ පිළිබඳව අසීමිත පැහැදීමක් ඇති වීම.
පාපයට ලැජ්ජාව හා බිය ඇතිවීම.
සිත තුළ පවතින දරදඬු ඕලාරික ගති ස්වභාවයන් යටපත් වීම.
රාග ද්වේශ මෝහ සිතුවිලි යටපත් වීම
(05 පාඩමේ 34 පිටුවේ ඇති කරුණුවලට අදාළ විස්තර)

03.

- i. තොටගමුවේ ශ්‍රී රාහුල හිමිපාණන් විසින්
- ii. පෙකනිය නොදක්වා - සඵ ඇද බොලට දක්වා
නොපව තන සක්වා - සිනා නොමසෙත් දසන් දක්වා
- iii. අප ආහාර ගන්නා විට අනුගමනය කළ යුතු යහපත් සිරිත් සමූහයක් ඇත. නොකළ යුතු ක්‍රියාවන් රාශියක් ඇති අතර එම නොකළ යුතු ක්‍රියාවන් සිදු නොකර ආහාර ගත යුතුය. (8 පාඩම 56 පිටුවේ කරුණු වලට අදාළව ලියා ඇති පිළිතුරකට ලකුණු දෙන්න)

04.

- i. උපාලි ගෘහපතියා ගේ කතාව
- ii. පිංකාලි තැබීම, අම්බලම් සැකසීම, මංමාවත් එකමුතු කමින් සකස් කිරීම
- iii. පෙළ පොතේ 12 පාඩම ඇසුරෙන් ජාති, ආගම්, කුල, දුප්පත් පොහොසත් ආදී හේදවලින් තොරව එකමුතුව, ප්‍රිය වචන කථා කරමින්, පරිත්‍යාගශීලීව, ආගමික, ජාතික සහනසිලිතාවයෙන් යුතුව කටයුතු කිරීම තුළින් සහජීවනය උදා කර ගත හැකි ආකාරය විස්තර කර ඇති පිළිතුරට ලකුණු ලබා දෙන්න.

05.

- i. කුසල කර්ම - අකුසල කර්ම
- ii. ප්‍රාණඝාතය, අදන්තාදාතය, කාම මිත්‍යාවාරය හෝ සතුන් මැරීම, සොරකම් කිරීම, වැරදි කාම සේවනය පෙළ පොතේ 15 පාඩම අනුව ශිෂ්‍ය ජීවිතය යහපත් කර ගැනීම සඳහා කුඩා කල සිට යහපුරුදු ජීවිතයට එක්කර ගැනීම කළ යුතුය. පැහැදුණු මනසින් කරන කියන දේ නිසා සැප විපාක ලැබේ. එම නිසා තමාට හානියක් සිදුවන අනුන්ට හානියක් සිදුවන, තමාටත් අනුන්ටත් හානියක් සිදුවන ක්‍රියා සිදු නොකළ යුතු අතර තමාටත් අනුන්ටත් යහපතක් සිදුවන ක්‍රියා කළ යුතු බව පැහැදිලි කර ඇති පිළිතුරට ලකුණු ලබා දෙන්න.

06.

- i. යෝ ව පුබ්බෙ පමජ්ජිත්වා - පච්ඡා සෝ නප්පමජ්ජති
සෝ ඉමං ලෝකං පහාසෙති - අබ්හා මුත්තෝව වන්දිමා
- ii. යම් කෙනෙක් මුලදී පමා වුවත් පසුව නුවණින් විමසා බලා නොපමාව කටයුතු කරන්නේ නම් හෙතෙම වලා ගැබින් මිදුණු පුත් සඳක් මෙන් මේ මුලු ලෝකයම බබළවයි.
- iii. නිරන්තරවම මඵ පෙත් ඇමදීම පමණක් කළ සම්මුඤ්ජනී තෙරුන් වහන්සේට රේවත තෙරණුවෝ කළ "ඇවැත්නි වත් පිළිවෙත් පුරනවා යැයි නිතරම මලුව ඇමදීම පමණක් නොකළ යුතුය. උදෑසනම ඇමද දන් වළඳා, භාවනා කළ යුතුය... යන අවවාදය දීමෙන් පසු එම අවවාදය අනුව කටයුතු කිරීමෙන් රහත් බව ලබා ගන්න.(07 පාඩම 49 පිටුව)

07.

- i. වුල්ලපත්ථක හා මහා පත්ථක හිමියන් සහෝදරයන්, වුල්ල පත්ථක හිමියන්ට කොපමණ පාඩම් කළත් මතක තබා ගැනීමට නොහැකිය. සහෝදර ස්වාමීන් වහන්සේගේ උපදෙස් අනුව ගෙදර යාමට යන ගමනේදී බුදුරජාණන් වහන්සේගේ උපදෙස් අනුව භාවනා කර රහත් භාවය ලබා ගන්නා ලදී. (1 පාඩම 5 පිටුව)
- ii. බුදුරජාණන් වහන්සේ ආගන්තුකව එන කෙනෙකුට සංග්‍රහ කරන ආකාරය 2 පාඩමේ 12 සහ 13 පිටු ආශ්‍රයෙන් ලියා ඇති පිළිතුරකට ලකුණු ලබා දෙන්න.
- iii. 14 පාඩමේ 97 පිටුව තොරතුරු වලට අනුව පස්කම් සැපතෙහි ඇල්ම හෙවත් ඉඳුරන් පිනවීමේ ආශාව කාම තණ්හාවයි ඉන්ද්‍රියයන් ගෙන් ලබාගන්නා අරමුණු වලින් පිනවීමට ඇති කැමැත්ත කාම තණ්හාව ලෙස හඳුන්වා ඇත. (14 පාඩම 97 පිටුව)
- iv. සම්බුද්ධ පරිනිර්වාණයෙන් තෙමසකට පසුව සුභද්‍ර හික්ෂුවගේ අභද්‍ර වචන හේතු කොටගෙන මහා කාශ්‍යප මහරහතන් වහන්සේගේ මූලිකත්වයෙන් රහතන් වහන්සේලා පන්සිය නමකගේ සහභාගිත්වයෙන් රජගහනුවර වේහාර පර්වතය පාමුළ සප්ත පර්ණි ගුහාවේ දොරටුව අභියස පවත්වන ලදී.
(18 වන පාඩම 122, 123 පිටු බලන්න)